

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3326/2021
15.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душко Зрињанин, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Бојан Николић, адвокат из ..., ВВ и ГГ, обоје из ..., чији је пуномоћник Милан Келијашевић, адвокат из ..., ради чинидбе, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 354/21 од 10.03.2021. године, у седници одржаној дана 15.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 354/21 од 10.03.2021. године, у преиначујућем делу.

У преосталом делу, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 354/21 од 10.03.2021. године, се одбацује, као недозвољена.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 8271/2019 од 26.02.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиоца делимично усваја. Ставом другим изреке, обавезани су тужени солидарно да на име трошкова и награде за рад адвоката исплате тужиоцу износ од 1.203.330,00 динара, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде све трошкове тог поступка солидарно у износу од 311.449,95 динара, почев од дана извршности пресуде па до исплате. Ставом четвртим изреке, захтев тужиоца да се на досуђене трошкове парничног поступка досуди законска затезна камата почев од дана пресуђења па до дана извршности пресуде, је одбијен. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова парничног поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 354/21 од 10.03.2021. године, ставом првим изреке, жалбе делимично усвојио, а делимично одбио, тако што је пресуду Основног суда у Новом Саду П 8271/19 од 26.02.2020. године, преиначио у делу којим је усвојен тужбени захтев одбијањем тужбеног захтева преко износа од 420.390,00 динара до досуђеног износа од 1.203.330,00 динара, са законском затезном каматом, као и у делу одлуке о трошковима поступка тако што је снизио обавезу тужених на износ од 117.621,00 динара, са законском затезном каматом од дана

извршности пресуде па до исплате, док је у преосталом, непреиначеном делу, наведену пресуду потврдио. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој ББ накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 22.500,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженима ВВ и ГГ накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 33.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, на основу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20), па је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена у преиначујућем делу али да је неоснована, док је у преосталом делу ревизија недозвољена.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2.ЗПП-а, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревидент у ревизији наводи да је побијана пресуда нејасна и неразумљива, што је садржај битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП-а. Међутим, та битна повреда одредаба парничног поступка није разлог због ког ревизија може да се изјави, сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени су, као даваоци пуномоћја, дана 16.04.2013. године, овластили тужиоца, као пуномоћника, да их заступа, као законске наследнике покојних ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ, бивших из ..., ЗЗ, ИИ и ЈЈ, бивших из ..., те КК, бившег из ... и ЛЛ, бившег из ..., у предмету реституције имовине код надлежних државних органа, како ради прикупљања архивске грађе, тако и остале документације неопходне за подношење захтева, те покретање и вођење судских поступака, стим у вези. У циљу прикупљања потребне документације тужилац је поднео предлог за расправљање заоставштине покојне ЗЗ, а тај поступак вођен је пред Основним судом у Новом Саду. У том поступку одржано је једно рочиште дана 03.03.2014. године. За потребе заступања тужених у том поступку, тужилац је дана 03.03.2014. године путовао на релацији Србобран – Нови Сад – Србобран. У том поступку, тужилац је саставио један поднесак од 14.03.2014. године којим је тражио да суд донесе декларативно решење о наслеђивању и за још двоје оставилаца. Даље, ради прибављања потребне документације, тужилац је поднеском захтевао архивске податке, изводе из матичних књига умрлих, поднео је захтев за идентификацију парцеле, прибавио податке из Катастра непокретности, извршио увид у земљишне књиге и за стручну помоћ ангажовао Агенцију „ЉЉ“. Захтев за реституцију поднео је преко поште Врбас, дана 12.08.2013. године, а предмет захтева је враћање око 50 кј пољопривредног земљишта уписаног у К.О. .... Вредност имовине која је била предмет захтева износи 50.000.000,00 динара. Пуномоћје дато тужиоцу, тужена ББ је опозвала пред Агенцијом за реституцију Републике Србије дана 01.10.2015. године, док су преостали тужени тужиоца усмено обавестили да му отказују дато пуномоћје, дана 20.04.2015. године. За предузете радње у оставинском поступку иза ЗЗ, тужилац је определио захтев за накнаду у висини од 45.000,00 динара за разматрање списка, 90.000,00 динара за састав предлога за покретање поступка, по 91.500,00 динара за

заступање на два рочишта, 90.000,00 динара за састав поднеска, 5.880,00 динара за путне трошкове на релацији Србобран – Нови Сад – Србобран и 9.000,00 динара за одсуство из канцеларије у трајању од 6 часова (1.500,00 динара x 6 часова). У погледу поступка пред Агенцијом за реституцију, тужилац је захтев за накнаду трошкова определио у висини од 45.000,00 динара за разматрање списка, 18.000,00 динара за увид у Земљишне књиге, 18.000,00 динара за прибављање извода из матичне књиге умрлих, 12.600,00 динара за путне трошкове на релацији Србобран – Бечеј – Србобран (6 x 2.100,00 динара), 1.050,00 динара за путне трошкове на релацији Србобран – Врбас – Србобран, 36.000,00 динара за изостанак из канцеларије због рада у Бечеју (1.500,00 динара x 24 часа), 4.500,00 динара за изостанак из канцеларије због рада у Врбасу (1.500,00 динара x 3 часа), 91.500,00 динара за састав захтева за идентификацију парцела Служби за катастар непокретности, 90.000,00 динара за састав захтева за враћање имовине Агенцији за реституцију, 94.500,00 динара за заступање пред поштом ради предаје захтева за враћање имовине, 4.500,00 динара за одсуство из канцеларије због приступа пошти (1.500,00 динара x 3 сата), по 90.000,00 динара за састав три поднеска од 03.09.2013. године, 20.10.2013. године и 25.03.2015. године. Даље, тужилац је такође определио и захтев за припремне радње пре подношења захтева Агенцији за реституцију у износу од 18.000,00 динара за прибављање података из Катастра непокретности, 27.000,00 динара, за пословне контакте са запосленима у Агенцији „ЉЉ“, 12.300,00 динара колико је износила накнада за рад Агенције „ЉЉ“ и 36.000,00 динара за прибављање и проучавање архивске документације (2 x 18.000,00 динара).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужене солидарно обавезао да тужиоцу на име трошкова и награде за рад адвоката исплате износ од 1.203.330,00 динара са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до исплате, применом одредбе члана 17. став 1. и 155. Закона о облигационим односима, одредбе члана 23. став 1. Закона о адвокатури и одредбе члана 7. став 2. Закона о парничном поступку пошто је закључио да је тужилац имао, ради заступања тужених, трошкове у износу који потражује овом тужбом од укупно 1.203.330,00 динара, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до исплате.

Другостепени суд је, побијаним делом пресуде, преиначио првостепену пресуду пошто је закључио да је првостепени суд погрешно применио Тарифу о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, тако што је обавезу тужених превисоко одмерио. По мишљењу другостепеног суда, радње које је тужилац предузео пре и након покретања поступка пред Агенцијом за реституцију, сматрају се радњама предузетим у управном поступку у смислу одредбе члана 47. – 51. Закона о управном поступку. Сходно одредби члана 42. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, другостепени суд је закључио да се приступ пуномоћника – тужиоца, пошти ради подношења захтева тарифира као поступање пред органом управе у смислу одредбе Тарифног броја 37. и 41. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, што значи да му припада награда у висини од укупно 93.000,00 динара и награда за изостанак из канцеларије за трећи започети час приликом предаје захтева управнику поште, у укупном износу од 4.500,00 динара. Према утврђеној вредности имовине која је предмет реституције, осим награде за састав захтева за покретање управног поступка у износу од 90.000,00 динара, по мишљењу другостепеног суда, тужиоцу, применом Тарифног броја 79. став 2. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, припада и награда за прегледање земљишно-књижних уложака у износу од укупно

18.000,00 динара и за састав захтева за прибављање извода из матичних књига износ од 18.000,00 динара. Такође, тужиоцу припада накнада за састав захтева за идентификацију парцела од стране РГЗ СКН, Служба за катастар непокретности Србобран у износу од 90.000,00 динара. Пошто је седиште тужиоачеве адвокатске канцеларије у Србобрану, сходно одредби члана 9. Адвокатске тарифе, припада му накнада за путне трошкове на релацији Србобран – Бечеј – Србобран (удаљеност 20 километара у једном смеру) у износу од 2.100,00 динара и за два сата одсуства из канцеларије износ од 3.000,00 динара, за путне трошкове на релацији Србобран – Врбас – Србобран (удаљеност 13 километара у једном смеру), износ од 1.050,00 динара и за одсуство из канцеларије износ од 1.500,00 динара. Осим наведених износа, тужиоцу, по мишљењу другостепеног суда припада накнада за припремне радње које је предузео ради прибављања података од Катастра непокретности у износу од 18.000,00 динара, прибављање архивских података за два захтева по 18.000,00 динара, износ од 12.300,00 динара на име трошкова ангажовања Агенције „ЉЉ“ у циљу пружања стручне помоћи, а које је тужилац сносио из своје имовине за рачун тужених, што значи да на име наведених радњи тужиоцу припада укупно износ од 387.450,00 динара. По мишљењу другостепеног суда, тужиоцу не припада накнада за пословни контакт са запосленима у Агенцији „ЉЉ“ у траженом износу од 27.000,00 динара, пошто та радња нема основа у Адвокатској тарифи, нити је тужилац презентовао своју улогу у разговорима и временски период трајања разговора. Даље, по мишљењу другостепеног суда, тужиоцу не припада ни накнада за састав три поднеска пред Агенцијом за реституцију од 03.09.2013. године, 20.10.2013. године и 25.03.2015. године (у траженим износима од по 90.000,00 динара за сваки), јер је садржину тих поднесака могао изнети приликом подношења захтева за реституцију. Такође, по мишљењу другостепеног суда, тужиоцу не припада ни накнада путних трошкова на релацији од Србобрана до Бечеја, преко досуђеног износа, имајући у виду да током поступка није пружио доказ на околност потребе више путовања на тој релацији, нити му припада трошак разгледања и разматрања списка будући да се по том основу једино може признати трошак разгледања списка у већ формираном предмету, што овде није био случај. Даље, првостепени суд је тужиоцу награду за радње предузете у оставинском поступку признао применом Тарифног броја 22. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката имајући у виду да је реч о ванпарничном поступку у коме је као вредност предмета означен износ од 1.000,00 динара, а предмет усмерен на доношење декларативног решења о наслеђивању тако што му је уместо досуђеног износа од 90.000,00 динара, признат износ од 12.000,00 динара за састав предлога којим је покренут оставински поступак, а уместо износа од 91.500,00 динара за заступање на рочишту од 03.03.2014. године, признат му је износ од 15.000,00 динара. По мишљењу другостепеног суда, тужиоцу не припада накнада за заступање на другом одржаном рочишту у оставинском поступку у траженом и досуђеном износу од 91.500,00 динара, пошто је то рочиште одржано без присуства пуномоћника. Не припада му ни накнада за састав поднеска којим је предложио да суд донесе решење о наслеђивању иза још двоје оставилаца у траженом износу од 90.000,00 динара, будући да је то могао бити предмет посебног поступка и тај трошак није био предузет у интересу странака. Такође, тужиоцу, по мишљењу другостепеног суда не припада ни накнада за разматрање оставинског списка, будући да је суд одлучио о предлогу који је сачинио тужилац а на основу документације коју је он приложио. На основу путних трошкова, по мишљењу другостепеног суда, тужиоцу припада накнада за заступање на једном одржаном рочишту у оставинском поступку пред Основним судом у Новом Саду за два сата

изостанка из канцеларије у износу од 3.000,00 динара, као и накнада трошкова пута на релацији Србобран – Нови Сад – Србобран у износу од 2.940,00 динара.

Становиште другостепеног суда је правилно.

Одредбом члана 749. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да се уговором о налогу обавезује налогопримац према налогодавцу да за његов рачун предузме одређене послове. Сходно ставу 2. те одредбе Закона, истовремено се налогопримац овлашћује на предузимање тих послова. Налогопримац има право на накнаду за свој труд, осим ако је другачије уговорено или произлази из природе међусобног односа, како је прописано ставом 3. те одредбе Закона.

Висина накнаде прописана је одредбом члана 761. Закона о облигационим односима, тако што, ако другачије није уговорено, налогодавац дугује накнаду у уобичајеној висини, а ако о томе нема обичаја, онда правичну накнаду.

Одредбом члана 104. став 3. Закона о општем управном поступку („Службени лист СЦГ“ бр. 33/97 и 31/2001 и „Службени гласник РС“ бр. 30/2010), прописано је да се трошкови за правно заступање накнађују само у случајевима када је такво заступање било нужно, односно оправдано.

У парничном поступку, сходно одредби члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, суд ће приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци да узме у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни као и о износу трошкова, одлучује суд ценећи све околности. Сходно ставу 2. те одредбе Закона, ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови одмериће се по тој тарифи.

У конкретном случају, тужилац је тужене, по њиховом налогу, заступао у управним и ванпарничним поступцима вођеним у погледу враћања одузете имовине, па су тужени дужни да му накнаде трошкове који су били потребни ради вођења тих поступака, на основу важеће Адвокатске тарифе за предузете радње за које је заступање било нужно, односно оправдано, како је правилно закључио другостепени суд одбијањем тужбеног захтева тужиоца преко признатог износа од 420.390,00 динара до досуђеног износа од 1.203.330,00 динара, са припадајућом каматом.

Наводима ревизије ревидента о томе да је све урадио савесно и поштено и на начин како је то захтевано од стране надлежног лица које је примало захтеве за реституцију, не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке. Тужени, као налогодавци, дужни су да тужиоцу, као налогопримцу исплате накнаду у износу прописаном Адвокатском тарифом за оне радње које су, у поступцима вођеним по њиховом налогу, биле нужне и потребне ради остварења њиховог права на враћање одузете имовине. Свакако је претпоставка, коју тужени нису ни оспорили, да је том приликом тужилац поступао савесно и поштено пошто су странке у заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа, дужне да се придржавају начела савесности и поштења прописаног одредбом члана 12. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије ревидента да му суд није досудио камату од дана подношења тужбе. Супротно томе, побијаном пресудом другостепени суд је првостепену пресуду преиначио само у погледу одлуке о главном потраживању и камати у односу на део тог потраживања за који је тужбени захтев тужиоца одбијен, док је у преосталом, непреиначеном делу, дакле у делу којим је тужиоцу на износ главног дуга призната законска затезна камата од дана подношења тужбе па до исплате, првостепена пресуда потврђена.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1.ЗПП-а.

Одлуку као у ставу другом изреке Врховни касациони суд је донео пошто је оценом дозвољености ревизије, применом одредбе члана 410. став 2. тачка 4.ЗПП-а, нашао да тужилац нема правни интерес за подношење ревизије против потврђујућег дела побијане пресуде који се односи на део потраживања за који је он успео у парници.

Из тог разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке, применом одредбе члана 413. ЗПП-а.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић